

ULAG

UKRAINIAN
LEGAL
ADVISORY
GROUP

WOMEN'S INITIATIVES
FOR GENDER JUSTICE

**ПАМ'ЯТКА ПРО ПРАВА
ПОСТРАЖДАЛИХ
ВІД СЕКСУАЛЬНОГО
НАСИЛЬСТВА, ПОВ'ЯЗАНОВОГО
З ВІЙНОЮ**

Ви або ваші знайомі постраждали від сексуального насильства? Це ваші права. Пам'ятка містить загальну інформацію про права постраждалих. Кожен випадок може відрізнятись і потребує індивідуальної консультації юриста або іншого фахівця.

ЩО ТАКЕ СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО, ПОВ'ЯЗАНЕ З ВІЙНОЮ (СКОРОЧЕНО – СНПК)?

СНПК – це воєнний злочин, заборонений статтею 438 Кримінального кодексу України, а також Римським статутом Міжнародного кримінального суду та Женевськими конвенціями.

«Сексуальне насильство» – це всі дії, які забирають у вас свободу приймати власні рішення щодо власної сексуальності. Це можуть бути такі дії, як: зґвалтування; примушування до будь-яких дій сексуального характеру; примушування до спостереження за вчиненням сексуального насильства над іншою особою (в тому числі онлайн); примушування до обміну сексуальних дій на послуги або товари; побиття; певні форми катувань; каліцтво статевих органів; примусова вагітність, примусовий аборт та інші. Сексуальне насильство – це також нефізичні дії: погрози вчинити над вами сексуальне насильство; примушування до роздягання; фотографування чи відеозйомка вас в оголеному вигляді; приниження; позбавлення доступу до засобів гігієни; відмова в наданні медичної допомоги.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

- Сексуальне насильство не обмежується юридичними визначеннями, воно може мати різні форми форми. Постраждалі найкраще можуть інформувати інших про форми сексуального насильства
- Сексуальне насильство має багато наслідків для постраждалих, і кожен досвід є індивідуальним, незалежно від виду сексуального насильства

Якщо у вас виникають сумніви чи дії вчинені щодо вас є сексуальним насильством, пов'язане з війною, пам'ятайте, що якщо такі дії були вчинені без вашої згоди або ви не могли відмовити у зв'язку зі знаходженням на території під контролем воєнних та збройних формувань, скоріше за усе такі дії є злочином. Якщо вам потрібна консультація юриста, ви можете залишити запит до громадської організації «Українська правова консультативна група» ukrainianadvisory@gmail.com та наш адвокат зконтактує з вами. Адвокат допоможе правильно визначити кваліфікацію таких дій, скласти стратегію захисту, оцінити та проговорити можливі ризики та виклики, а також ваші очікування та надасть інформацію про те, на що ви можете очікувати, якщо звернетесь до правоохоронних органів, щоб ви могли реалістично оцінити ваші очікування, необхідні дії та можливі результати.

ХТО МОЖЕ БУТИ ПОСТРАЖДАЛИМ?

Постраждати може кожен. Жінки, представники ЛГБТІК та вразливі групи населення знаходяться в зоні підвищеного ризику. Але постраждалим від цих дій може бути людина будь якого віку, хлопчик, дівчинка, чоловік та жінка.

ЯКІ ПРАВА Я МАЮ?

Загальні

- право на гідне ставлення та безпеку з боку всіх
- право не піддаватися стигматизації
- право на допомогу

В кримінальному провадженні:

- право на безоплатну допомогу юриста системи безоплатної правничої допомоги, контакти яких ви можете знайти [тут](#)
- право на ефективне розслідування вашої справи Службою безпеки України та судами України
- право на будь якому етапі відмовитись від отримання допомоги, продовження проведення слідчих дій, допиту, надання інтерв'ю або здійснення будь яких інших дій
- право на присутність психолога під час проведення слідчих дій під час розслідування кримінального провадження
- право на засекречення ваших даних у публічній комунікації правоохоронних органів та у документах, які публікуються на сайтах, такі як повідомлення про підозри, виклики до суду, тощо
- оскаржити дії слідчого, прокурора, якщо ви вважаєте що вони неналежно здійснюють розслідування або не інформують вас про хід розслідування та про ваші права та не реагують на ваші запити
- право не доводити наявність або відсутність вашої згоди на сексуальні відносини. Під час війни доведення відсутності згоди не відбувається, тому що постраждала знаходиться в середовищі примусу (війна) і вона не може надати добровільну згоду або відмовитись
- подавати наявні у вас докази та інформацію та вимагати слідчих їх розслідувати та долучати до матеріалів справи
- звернутись до міжнародних інстанцій з проханням розслідувати вчинений щодо вас злочин. Це можуть бути Європейський суд з прав людини, Комітети ООН, Міжнародний кримінальний суд та суди інших країн, в яких ви проживаєте
- знати та керувати тим, як організації, з яким ви працюєте та які надають вам допомогу, передають ваші дані та інформацію про вашу справу
- конфіденційність і нерозголошення ваших даних та інформації про вас
- індивідуальний підхід, де ваші інтереси та бажання знаходяться в центрі усіх процесів
- надання допомоги за принципом «не нашкодь». Тобто, будь які дії інших людей, які працюють з вами, якщо вони наносять вам психологічну або іншу шкоду, повинні бути припинені

Соціальні:

- отримання проміжних [репарацій та компенсацій](#), а також отримання репарацій з боку країни агресора після створення відповідних механізмів
- отримання допомоги соціальних фахівців та психологів соціальних служб або громадських організацій, таких як Блакитний птах, Фонд Маша, ГО Дівчата та інших
- отримання послуг притулку для тимчасового проживання
- безоплатне та конфіденційне отримання медичної допомоги

Під час спілкування з журналістами:

- право підписати форму інформованої згоди, в якій викладені ваші права (в тому числі й ті, що наведені в цьому переліку)
- право відкликати свою згоду на розмову з журналістом з будь-якої причини
- Це включає в себе випадки, коли вам некомфортно, коли взаємодія (повторно) травмує вас, або коли це може вплинути на розслідування кримінальної справи.
- право попросити погодити матеріал про вас перед публікацією право бути поінформованим про будь-який випадок передання Ваших даних органами, яким Ви їх надали, третім особам, а також про те, як буде забезпечено їх конфіденційне зберігання, з якою метою передаються, хто матиме до них доступ, як вони будуть ними розпоряджатися і т.д.
- використання ефекту заблюрювання вашого обличчя на відео та фото, коли цього вимагає забезпечення вашої безпеки
- змінення ваших персональних даних (ім'я, місце проживання) в публікаціях, за потреби
- відмовитись від спілкування з журналістами, якщо для вас це не комфортно та травматично, та коли це може вплинути на розслідування кримінальної справи
- право вимагати присутності вашого адвоката під час розмови з журналістами

Цей перелік прав не є вичерпним.

КОНТАКТИ ІНШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ:

1. [Фонд Маша, психологічна допомога](#)
2. [Онлайн платформа Аврора, психотерапевтична допомога](#)
3. [ЮрФем, юридична допомога](#)
4. [Гаряча лінія ЛяСтрада, інформаційна, психологічна, юридична консультація](#)
5. [ГО Дівчата, психологічна та гуманітарна допомога](#)
6. [ГО Блакитний птах, психологічна допомога](#)

Якщо ви перебуваєте за межами України, будь ласка, зконтактуйте з нами, щоб ми могли допомогти вам знайти підтримку у вашому регіоні.